

MĚSTO ČESKÁ LÍPA

náměstí T. G. Masaryka 1/1, 470 01 Česká Lípa

IČ: 002 60 428

„Integrace cizinců ve městě Česká Lípa v roce 2021“

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA o realizaci dílčího projektu č. 6

Název partnera projektu: „Integrace cizinců na ZŠ Šluknovská“

Dílčí projekt byl zaměřen na vzdělávání a integraci cizinců na naší škole. Jedná se především o mongolské žáky.

Stanovili jsme si tyto cíle:

1. Pokračovat v nastaveném modelu výuky žáků s odlišným mateřským jazykem z projektu z minulého roku, využívat k výuce českého jazyka nad rámec běžných hodin asistenty pedagoga i pedagogy:

- Nově nastoupené žáky cizince co nejlépe integrovat mezi žáky.
- Začít je seznamovat s českým jazykem.
- U žáků cizinců, kteří naši školu navštěvují déle, rozšiřovat slovní zásobu a aktivněji je zapojovat do výuky.
- Během hodin českého jazyka, které mají cizinci nad rámec běžné výuky, je kromě rozšiřování slovní zásoby, čtení s porozuměním a správné výslovnosti, seznamujeme také s našimi svátky a tradicemi, oni seznamují nás vyučující, což potom využíváme při běžné výuce.

2. Shromáždit pro žáky cizince co nejvhodnější učební pomůcky:

- Osvědčily se nám obrázkové učebnice, knížky s doplňováním slov, kartičky s obrázky, hry na rozvoj paměti, slovní zásoby či sluchového vnímání. Výborná jsou různá online cvičení na internetu.

3. Zapojovat do dění naší školy i rodiče cizinců:

- Kromě tradičních třídních schůzek, kam zveme paní tlumočnici do mongolského jazyka, jsme opět pro rodiče našich mongolských žáků uspořádali setkání s vedením školy, zástupci PPP a CPIC.

4. Vzdělávat naše pedagogy a žáky v oblasti spolupráce a tolerantnosti k cizincům:

- Realizovali jsme osvědčený seminář pro děti v rámci adaptačního pobytu 6. tříd a v přípravném týdnu jsme uspořádali seminář pro všechny naše pedagogické pracovníky.

Všechny cíle se nám podařilo realizovat, až na pár výjimek, které byly způsobeny epidemiologickou situací, jako například Jarní tvořivá dílna, Vánoční bazar před pořádáním Vánoční dílny (ta proběhne pouze v jednotlivých třídách v 12/2021 formou besídek). Veliký přínos spatřujeme v asistentech pedagoga, kteří se věnují výhradně žákům cizincům (viz jejich zprávy o realizaci). Je velmi přínosné, že se díky projektu můžeme věnovat i žákům cizincům, kteří pobývají na území ČR delší dobu, než je 12 měsíců. Tito žáci potřebují pomoc, zvláště pokud přišli do ČR v posledních letech ZŠ, každopádně delší dobu než je jeden rok.

Aktivity proběhly v souladu s harmonogramem projektu.

Do aktivit projektu se přímo zapojilo celkem 49 žáků, 33 pedagogických pracovníků, 11 asistentů pedagoga a 20 rodičů žáků cizinců. Z toho 43 žáků cizinců ze třetích zemí a 6 žáků příslušníků zemí EU (Slovensko, Rumunsko). [1] Nepřímo aktivity projektu ovlivnily přibližně 387 žáků naší školy – školní akce (Mikuláš, zpívání u vánočního stromu, vánoční besídka, Setkání s rodiči žáků cizinců)

Účastníci projektu dle státní příslušnosti	
ČR + EU (Slovensko, Rumunsko)	375
VIETNAM	4
RUSKO- Bělorusko	4
UKRAJINA	2
Mongolsko	33
Celkem	418

1. REALIZACE JEDNOTLIVÝCH AKTIVIT PROJEKTU¹

Aktivita

1. Asistent pedagoga – 2x lektor

Zpráva o realizaci doučování českého jazyka:

Bc. Věra Šimáňová: „Učila jsem celkem 7 žáků, se kterými jsem pracovala nejdříve přes MS Teams. Po rozvolnění a vrácení dětí do škol jsme se mohli vidět osobně, čímž byla výuka českého jazyka mnohem lepší.

Výuka probíhala převážně v ranních hodinách. Na úvod hodiny jsem se žáků ptala, jak se mají, jaké měli předměty a co budou dělat, až přijdou ze školy domů. Vždy jsem se snažila je rozmluvit, aby byli schopni reagovat na základní otázky. Poté se procvičovalo učivo z předešlé hodiny a navázalo se na další učební látku. Když žák probrané učivo zvládal, pokračovalo se různými cvičeními, doplňovačkami, spojovačkami atd. Na konci hodiny jsme cca 5-10 minut hráli výukové hry.

Žáci byli velmi učenliví a snaživí. Měla jsem možnost pracovat s žáky, kteří zde byli krátce a za rok udělali veliký pokrok. Probrali jsme základní témata – rodina, škola, potraviny, volný čas, povolání, protiklady, živočichové, denní režim, skladba vět, časování sloves, skloňování podstatných jmen, což dělá žákům největší problém. Ke každému tématu se vztahovala slovní zásoba, kterou se žáci naučili. Po probrání těchto témat jsme se zaměřili na gramatiku (ů/ú, tvrdé a měkké souhlásky). Ke konci projektu jsme se začali učit vyjmenovaná slova, kde je důležité také vysvětlit význam slov. Na vyjmenovaná slova bych se chtěla zaměřit v příštím roce. Často jsem se také radila s učiteli žáků, na co se máme zaměřit, a které učivo dělalo žákovi problém. Ke každému žáku bylo přistupováno individuálně.

¹ Aktivitou projektu je myšlena aktivita uvedená v HARMONOGRAMU nebo POPISU projektu

Velmi si cením poskytnutí finančních prostředků na pořízení pomůcek, které mi v projektu velmi pomáhaly a dětem výuku velmi zpestřily. Často jsme používali různé kartičky, hry na skládání slov a knihy. Děti si velmi oblíbily obrázkové čtení, nebo „Vím, o čem čtu“, kde jsem sledovala porozumění textu a následně odpovídaly na otázky.

Někteří žáci do České republiky přišli až v pozdějším věku, např. až na II. stupeň ZŠ, a je potřeba se s nimi doučit gramatiku I. stupně, aby byli schopni se projevovat nejen ústně, ale také písemně. Celkově si projekt velmi chválím. Dětem to prospívá a chodí na hodiny s úsměvem a připraveni.“

Kateřina Rosáková: „Mým cílem v tomto roce stále zůstávala potřeba nabytí velkého množství slovní zásoby, schopnost komunikace ve škole s učiteli i spolužáky, u lékaře, v dopravě, v bazénu, v obchodě a dalších institucích, které by žáci mohli navštívit. Také bylo velmi důležité (v zásadě vždy u nově příchozích) vysvětlit pravidla a návyky v chování ve třídě, na chodbách, na obědě a v jiných prostorách školy. V této chvíli není v žádné třídě s cizinci problém, jsou dobře začleněni a základním způsobem komunikace se domluví s učiteli i spolužáky. Jsou snaživí, na doučování chodí rádi. Ve výuce mívají spíše problém s využitím více odborných pojmů (přírodověda, dějepis, zeměpis, občanská výuka apod.), proto jsem v blízkém kontaktu s vyučujícími a případné nesrovnalosti na doučování vyřešíme - dopíšeme a vysvětlíme si látku, doděláme náročnější domácí úkol nebo samostatnou práci. Důležitou součástí doučování stále zůstává doučení látky z předešlých ročníků žáky, kteří přijeli do České republiky do vyšších ročníků.

Stále se mi osvědčuje mít žáky v malých skupinách a některé žáky zcela samotné. Hodina doučování se dá na míru přizpůsobit potřebám dítěte a pomůže se přesně tam, kde je potřeba. S žáky pracuji často přes tablet na různých webových stránkách, pouštíme si a zpíváme české písničky, povídáme si o životě v Mongolsku a tady a snažím se, aby se učili český jazyk rádi. Tento projekt je stále nenahraditelný žádným jiným projektem a doufám v další navázanou spolupráci. Od učitelů, asistentů i vychovatelek máme hezké ohlasy na zlepšující se komunikaci s cizinci, kteří chodí na doučování. Také od rodičů, se kterými komunikujeme, máme pozitivní odezvu na zlepšující se hodnocení dětí.“

2. Doučování – 4x lektor

Zpráva o realizaci doučování českého jazyka:

Mgr. Dominika Holubová: „Od ledna do června 2021 jsem doučovala žáky 9. ročníků, kteří se připravovali na SŠ či SOU. Komunikovali jsme spolu přes MS Teams, při čemž jsem využívala k přípravám především stránek NIDV a jejich pracovních listů. Též jsem žákům sdílela stránky z různých učebnic pro výuku cizinců. Žáci se pravidelně připojovali, zvláště žákyně, která se hlásila na SŠ. Všichni žáci se na přihlášené školy dostali.

Od září do listopadu jsem převzala skupinu sedmi mongolských žáků 3. tříd. Je s nimi výborná spolupráce, na doučování chodí pravidelně. Procvičujeme řečovou a sluchovou paměť, rozšiřujeme slovní zásobu, čteme s porozuměním, povídáme si o tradicích a zvycích obou zemí. Procvičujeme látku českého jazyka, kterou berou v hodinách. Učení si ožívujeme hrami na rozvoj sluchu a paměti, obrázkovými kartami, mají moc rádi Logico Piccolo. Velmi

se jim líbila stavba dřevěného betlému, který jsme díky projektu zakoupili a mohli si povídat o Vánocích názorně.“

Mgr. Jarmila Nováková: „Pracovala jsem se třemi dětmi – 6., posléze 7. třída. Během roku udělali všichni velký pokrok.

Většinou jsem sekundovala tematicky hodinám českého jazyka, s dětmi jsem látku ve zjednodušené formě zopakovala, tak aby rozuměly obsahu probírané látky. Často jsem pomohla s vypracováním domácích úkolů. Zaměřila jsem se nejen na písemný projev, ale i na mluvní, tak aby děti správně česky vyslovovaly (krátké a dlouhé samohlásky, "ž", "ř" ...) a uměly se vyjádřit. Podle p. uč., která ve třídě vyučuje český jazyk, je posun k lepšímu vidět každým dnem. Sama vidím i já, že už se s dětmi lépe domluvíme a vzájemně si více rozumíme. Děti se i lépe začleňují ve třídě do kolektivu a jsou více soběstačné.

Při hodinách jsem používala učebnici a prac. sešit na český jazyk, prac. listy, počítač (ukázka neznámých slov na obrázku) + online kontrolní doplňovací cvičení a nezbytnou součástí byly i pomůcky, které bylo možné v rámci projektu zakoupit. Každá názorná pomůcka je vítanou změnou a motivací dětí k práci.“

Mgr. Nikola Dědková: „Hodnotím spolupráci s cizinci velmi kladně. Ve chvíli, kdy cizinci spolupracují a pravidelně na doučování dochází, je radost nejen pro mne je vzdělávat. Já jsem takové štěstí měla a vzhledem k tomu, že Mongolci k doučování přistupovali zodpovědně, byly vidět také výsledky. S postupným časem jsem zaznamenala jisté, a řekla bych výrazné, zlepšení ve slovní zásobě, porozumění obrázkům, ale i textu. Skládání smysluplných vět a především používání správných koncovek při skloňování.

Díky pomůckám, které nám byly umožněny k zakoupení, se děti učily nejen karty s obrázky popisovat, ale skládat příběh, jak šel za sebou a různě je popisovat, lepit, stříhat, přiřazovat kolíčky apod. Výborně se mi také osvědčily karty na suchý zip, které jsem využívala především k předložkám (nad, pod, u, za v...). Nezbytně důležitou pomůckou byla také barevná pěnová interaktivní kostka. Využívali jsme k naučení nejen základních barev, ale do stran kostky se daly umístit také různé karty. Takže karty jsme různě měnili dle potřeby a zrovna probíraného učiva (příklady na sčítání/odčítání, roční období, moje tělo – části těla, školní pomůcky, moje rodina a její členové apod.)“

Mgr. Martina Nemčoková: „Do tohoto projektu docházely dívky z mojí třídy 1. A, posléze z 2. A.

Doučování českého jazyka dívkám hodně pomohlo. Při těchto hodinách jsme využívaly zakoupené pomůcky, jako např. obrázkové kartičky, Obrázkový komunikační slovníček i naučné kartičky. K porozumění vět jsme využívaly piktogramy, Encyklopedie i obrázkové knížky.

Jelikož obě dívky potřebují i nadále rozvíjet slovní zásobu, budou v daném projektu pokračovat.“

3. Vzdělávání pedagogů v oblasti spolupráce a tolerantnosti k cizincům:

Kurz pro pedagogické pracovníky – byl realizován v přípravném týdnu, kdy se všichni pedagogičtí pracovníci naší školy sešli, aby si poslechli vzdělávací seminář Mgr. Petra Šolce. Pan Šolc nám již několik let pomáhá s přechodem žáků na 2. stupeň, aby jim pomohl lépe se zorientovat v kolektivu, vycházet se všemi spolužáky a v

neposlední řadě je naučil pozitivně vnímat individualitu každého z nich. Jelikož přibývá stále více žáků cizinců, zabýváme se častěji i pojmy jako xenofobie, rasismus, tolerance. Tyto pojmy byly také hlavní náplní semináře pro pedagogy. Kromě toho, jak nejlépe pomoci cizincům v adaptaci na nové prostředí a umět se vcítit do jejich pozice, jsme se snažili najít i svoji vlastní pozici, poznat více sami sebe i naše kolegy.

4. **Seminář pro děti:**

byl realizován v rámci adaptačního pobytu. Pomáhá s přechodem žáků na 2. stupeň, aby se lépe zorientovali na 2. st., seznámili s novým TU, VP a MP. Učí je vycházet se všemi spolužáky, pozitivně vnímat individualitu každého z nich, začleňovat cizince do kolektivu třídy. Seznamuje s pojmy rasismus, xenofobie, tolerance. Na příkladech tradic ukazují rozdíly v chování jednotlivých národů.

5. **Společenské kulturní akce**

Setkání s rodiči mongolských žáků - proběhlo v jídelně naší školy. Kromě zástupců školy – pana ředitele, obou zástupců ředitele, vedoucí školní jídelny, asistentek pedagoga a paní učitelky přípravné třídy – přijali pozvání paní překladatelky Ojuna Presová a Maralmaa Oyunerdene, zástupci z PPP paní Horynová a pan Formánek, vedoucí Centra na podporu integrace cizinců v Libereckém kraji paní Kaprasová a sociální pracovnice CPIC paní Pacltová. I přes nepříznivou epidemiologickou situaci se dostavilo přes 20 rodičů, což je pro nás zpráva, že jim není jedno, kde a jak se jejich děti vzdělávají, že mají o dění ve škole zájem a chtějí se do něj zapojovat. Postupně jsme rodiče seznámili se základními dokumenty školy – školním řádem, pravidly pro hodnocení, s informačním systémem Bakalář, webem školy, organizací výuky jejich dětí, zápisem do školy, systémem školství vůbec, bylo vysvětleno stravování ve školní jídelně či to, na koho se obrátit, když mají jakýkoliv problém. Paní Horynová rodičům vysvětlila systém vyšetření v PPP, jak funguje přípravná třída či jak může upravit přijímací zkoušky na SŠ. Zástupkyně Centra na podporu integrace cizinců pro Liberecký kraj zase seznámila se všemi problémy, se kterými se na ně mohou rodiče obracet. Poté měli rodiče možnost se ptát na vše, co je zajímavé. Paní Presová kladla rodičům na srdce, že by měli jít příkladem svým dětem a učit se česky, rodiče zjistili, od kdy mohou navštěvovat kurzy českého jazyka.

Vánoční besídky pro jednotlivé třídy:

Vánoční besídky se zrealizují ve třídách 1. – 9. ročníků. Nakoupené pomůcky v loňském i letošním roce se využijí k názornému předvedení českých tradic a zvyků souvisejících s vánočními svátky, adventem a štědrým dnem. Děti budou vyrábět betlémy, nebo vánoční ozdoby, zdobit vánoční stromky, vyrábět výzdobu do oken či na chodby vestibulů školy. Děti si budou předávat zkušenosti s žáky cizinci ohledně tradic a svátků v cizích zemích. Datum realizace 15.-17.12.2021 – foto o realizaci na školním webu.

Mikuláš:

Každoročně po škole chodí čert, anděl a Mikuláš. Jsou za ně převlečeni žáci 9. ročníků, kteří si připravují scénku a s tou chodí po všech třídách. Nadělují žákům sladkosti i uhlí, přejí vše dobrého do nového roku. Náklady na kostýmy pro žáky jsou velké. Jsme vždy rádi, když

můžeme z projektu zakoupit nové části kostýmu – andělská křídla, čertí ocas, mikulášskou berlu aj.

Mongolské děti mikulášskou nadílku milují, velmi rády se oblékají do kostýmů andělů a čertíků. Vždy se moc těší na převlečené deváťáky. Na doučování si pak o všem povídáme. Většina mongolských žáků doma už žádnou nadílku nedostává.

Zpívání u vánočního stromu:

Pěknou tradicí se stalo zpívání u vánočního stromu, který je umístěn ve vestibulu školy a vidí ho při vstupu do šaten všichni žáci. Strom jsme mohli díky projektu ozdobit novými ozdobami a vedle stromu vystavit betlém a adventní věnec. Společně s žáky vybraných tříd se i strom zdobil.

Poslední den, než odcházejí žáci na vánoční prázdniny, se před stromem zpívají koledy, které si jednotlivé třídy připravily a prezentují je svým spolužákům z dalších tříd. Mongolští žáci se na tento den rádi slavnostně oblékají, což se nedá říct o všech českých žácích.

Název aktivity (podle projektu)				
název akce	Datum	počet účastníků		
		celkem	cizinci	Češi+EU
1. Asistent pedagoga	1-11/2021	2	Dle výkazů	Dle výkazů
2. Lektoři	1-11/2021	4	Dle výkazů	Dle výkazů
3. Koordinátor projektu	1-11/2021	1		
4. Účetní, mzdová agenda	1-11/2021	1		
5. DVPP pedagogů	8/2021	44		
6. Semináře pro děti	9/2021	42	2	40
7. Společenské akce: A, setkání s rodiči mongolských žáků	11/2021	33	20	13
B, Vánoční besídky	12/2021	418	43	375
C, Mikuláš	12/2021	418	43	375
D, Zpívání u vánočního stromu	12/2021	418	43	375

2. HARMONOGRAM PROJEKTU, S VYZNAČENÍM SKUTEČNÉ REALIZACE

(„X“ = označení plánovaných termínů, „O“ = označení skutečných termínů)

Aktivity	Měsíc											
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
Asistent pedagoga – lektor	X O	X O	X O	X O	X O	X O			X O	X O	X O	
Doučování - lektor	X O	X O	X O	X O	X O	X O			X O	X O	X O	
Koordinace projektu	X O	X O	X O	X O	X O	X O	X O	X O	X O	X O	X O	
Mzdová agenda, účetnictví	X O	X O	X O	X O	X O	X O	X O	X O	X O	X O	X O	
DVPP pedagogů	X	X	X	X	X	X	X	X O	X	X	X	
Semináře pro děti	X	X	X	X	X	X	X	X	X O	X	X	
Společenské kulturní akce	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X O	X O

Harmonogram projektu byl splněn.

3. SOUHRN ZÍSKANÝCH POZNATKŮ K INTEGRACI CIZINCŮ A ZÁVĚREČNÉ HODNOCENÍ

Zde prosím uveďte souhrnné poznatky z projektu (jakousi analýzu situace a potřeb cizinců) a závěrečné hodnocení. Pokuste se přitom odpovědět na následující otázky:

1. Jakým problémům jste museli čelit během realizace projektu?
2. Co se podařilo? (konkrétní výsledky a úspěchy)
3. Co se nepodařilo? (+důvody)
4. Jaké nové poznatky k integraci cizinců vám projekt přinesl, jak je možno je dále rozvíjet?
5. Uveďte, jakými způsoby byl projekt zveřejněn a medializován. (např. webové stránky, školní časopis, atp.)
6. Uveďte ohlasy, s jakými se projekt setkal u realizátorů, zástupců města/městské části, cizinců, veřejnosti.
7. Jaká jsou vaše doporučení pro další aktivity či změny ve prospěch začleňování cizinců do společnosti?

1. **Problémy během realizace projektu** – problémem byla pokračující epidemiologická situace, kdy byly školy zavřené a museli jsme učit online. Žáci byli ale už zvyklí a na hodiny se připojovali. Byly výjimky u žáků s horší sociální situací, ale i ty jsme zvládli. Paní asistentky si zvaly takové žáky do školy a věnovaly se jim individuálně. Dále jsme nemohli pořádat hromadné akce, proto např. tvořivé dílny proběhnou individuálně po třídách.

2. **Co se podařilo** – a) Rozšířit povědomí celého pedagogického sboru v tom směru, aby si zvykli, že tu žáci s odlišným mateřským jazykem jsou a budou. Znovu jim připomenout pojmy jako xenofobie, rasismus a tolerance. Naučit je spolupracovat nejen s asistenty pedagoga, kteří se cizincům více věnují, ale také mezi sebou celkově. (seminář pro učitele).

b) Naučit žáky přijímat mezi sebe rovnocenně žáky cizince, včleňovat je do kolektivu, pomáhat jim, učit je vzájemnému porozumění (semináře pro žáky).

c) Přiblížit žákům cizincům naše tradice a zvyky, etické chování. Zároveň se od nich dozvědět, jaké tradice a zvyky mají u nich. (společenské a kulturní akce).

d) Přiblížit rodičům cizinců chod naší školy a školství celkově. Naučit je našemu přístupu ke vzdělávání. Seznámit je s pracovníky PPP a sociálních služeb. (společenské a kulturní akce).

e) Nakoupit přínosné vzdělávací pomůcky pro výuku žáků cizinců (učební pomůcky).

f) Rozšířit žákům cizincům slovní zásobu, doplnit jim látku, které nerozumí, naučit se pozitivně vnímat český jazyk a Českou republiku (asistent pedagoga).

3. **Co se nepodařilo** – kvůli epidemiologické situaci se nepodařilo uskutečnit všechny plánované akce v plném rozsahu a velkých skupinách.

4. **Nové poznatky** – a) žáci cizinci vesměs velmi dobře spolupracují: docházejí pravidelně na nadstavbové hodiny českého jazyka, chtějí si aktivně rozšiřovat slovní zásobu a zapojovat se do dění ve škole.

b) Také jejich rodiče dobře spolupracují se školou, zapojují se do nabízených aktivit, chtějí své děti vzdělávat, posílají je na doučování, zapojují do mimoškolních aktivit (např. velmi rády děti jezdí na výlety s naším turistickým kroužkem, ale navštěvují i další nabízené kroužky). Zde jsme ale občas postrádali tlumočníka, který by nám byl nablízku, pakliže jsme potřebovali okamžitou komunikaci s rodiči. Proto si budeme v následujícím projektu žádat o finanční podporu tlumočníka pro naši školu.

c) Naši žáci si stále více přivýkají na situaci, že je běžné mít ve třídě žáka cizince, pomáhají jim a začleňují do kolektivu.

d) Asistenti pedagoga si pochvalují práci v menších skupinkách, není výjimkou, že se věnují žákům zcela individuálně.

e) Bez seminářů pana Šolce si již neumíme představit adaptační kurzy pro 6. ročníky – ukazují cestu, jak zapojit co nejefektivněji cizince do kolektivu.

f) Když jsme zjistili, jak se semináře pana Šolce líbí žákům, zkusili jsme ho pozvat i na přednášku pro pedagogy – opět nezklamal: kolegové byli nadšeni a zapojovali se do aktivit na vzájemné sebezpoznávání, toleranci jiných a komunikaci s cizinci.

5. **Medializace projektu** – ke každé uskutečněné akci máme na webových stránkách článek + fotografie.

Vedoucí libereckého CPIC informovala o schůzce s rodiči žáků cizinců a vedení školy na jejich facebookovém profilu.

6. **Ohlasy** – ohlasy byly velmi pozitivní – žáci si chválili přínosné didaktické pomůcky, spolupráci se spolužáky, doučování, pomoc při výuce (a to jak distanční, tak prezenční). Učitelé byli spokojeni za spolupráci s asistenty pedagoga a možností dokoupení pomůcek k výuce a propagaci českých tradic.

Rodiče cizinců si velmi pochvalovali společné setkání.

Jsme rádi, že se projekt věnuje také žákům cizincům, kteří pobývají v ČR i déle než jeden rok

7. **Doporučení** – Projekt je velmi dobře nastaven: splňuje vše, co žáci přicházející z ciziny do ČR, potřebují. Více hodin českého jazyka, individuální péči, adekvátní vzdělávací pomůcky, výchovné semináře, prostor pro seznámení s našimi zvyky, tradicemi, etiketou. Proto bychom byli rádi, kdyby se od projektu neustupovalo.